

ZÁHORSKÁ KRONIKA

Vlastivědný časopis pro obyvatele, obce a regiony Záhoří a Moravské brány
/ Lipenska, Pobečví, Hostýnska, Moštěnky, Holešovska, Hranicka a Kelečska /

* Obnoveno po 70 letech * Poznáním k paměti moravského venkova

2021/1

Pohled do Moravské brány - Helfštýn na horizontu Maleníku, Lipník nad Bečvou, dálnice D1 s mostem v Tupci, stará cesta Dolní Újezd - Osek nad Bečvou a česáčka před chmelnicí na Veselíčku (foceno ze Zámeckého kopce)

Foto: TSu

Komunální volby na vesnicích: kombinace hlasovacích systémů

Komunální volby na vesnicích se sice odehrávají podle jednotných pravidel volebního zákona, ale v kombinaci různého počtu stran a odlišných způsobech preferování kandidátů od voličů vytvářejí spíše několik různorodých systémů. Specifickým příkladem pak jsou obce, kde se dohodnou, že nekandidují volební strany, ale samostatně jednotliví kandidáti a ve výsledku záleží na tom, kolik získají hlasů. Tento způsob „individuálních kandidátek“ se může zdát pro voliče nejspravedlivější, ale na druhou stranu potírá význam principu společného volebního programu. Podívejme se podrobněji, jaké byly volby v regionech Moravské brány, Hranicka, Moštěnky, Holešovska a Hostýnska v roce 2018. Pokračování na str. 3

TIPY

- Noční pouť
Železný poutník
ze sv. Kopečka
na sv. Hostýn
- 1000 korun
moravských
- Obnova kříže
na Chvalčově
- Muzeum obce
Jezernice: Co
vše odvál čas
- M. Vignati,
F. Janáček: Písně

Obsah 2021/1:

1/ Komunální volby na vesnicích: kombinace hlasovacích systémů	T. Šulák
2/ Noční pout' Železný poutník ze sv. Kopečka na sv. Hostýn	M. Pospíšilík
3/ 1000 korun moravských	kd
4/ Obnova kříže na Chvalčově	M. Pospíšilík
5/ Muzeum obce Jezernice: Co všechno odvál čas	A. Jemelka
6/ Miloš Vignati, František Janáček: Písně z Veselíčka	S. Čočková
7/ Oldřiška Čočková: Výročí 100/30	P. Nakládal
8/ Jarní tradice? Nebyl masopust, májkování ani velikonoční tatarec	S. Čočková
9/ Novinky Velikonoc: v Uhřínově mají Kraslicovník	H. Lajčíková

Zima v Pobečví

Foto: Martina Kolísková

Záhorská kronika

Vlastivědný časopis pro obyvatele, obce a regiony Záhoří a Moravské brány (Lipenská, Pobečví, Hostýnska, Moštěnky, Holešovska, Hranická a Kelečska)
Vydává: Středomoravská agentura rozvoje venkova, o. p. s.

Editor: Tomáš Šulák (Veselíčko)

Redakce: Antonín Jemelka (Jezernice), Milan Pospíšilík (Prosenice), Jana Kolodinová (Lhota), Hana Lajčíková (Hranice-Uhřínov), Dana Nevřalová (Prusinovice), Stanislava Čočková (Veselíčko) Manažerka projektu: Jana Jurajdová (Osek nad Bečvou)

Evidenční číslo: MK ČR E 24085

© SMARV, 2021

Kontakty:

Tomáš Šulák, tomas.sulak@smarv.cz / ředitel SMARV, o. p. s / starosta Veselíčka / člen Záhoří, z. s.
Ing. Jana Jurajdová, jana.jurajdova@smarv.cz / předsedkyně Osečánek, z. s., osecanek@seznam.cz

Komunální volby na vesnicích: kombinace hlasovacích systémů v několika variantách

Pokračování ze str. 1

Komunální volby 2018 vyhrála sdružení místních nezávislých. Nejvíce mandátů získali STAN a lidovci. Nejvíce hlasů ANO a ODS. * Jaké byly výsledky v regionu?

V komunálních volbách ve dnech 5. a 6. října 2018 vyhrála podle absolutních počtů mandátů místní sdružení nezávislých kandidátů (66,5%), následovaná stranami Starostové a nezávislí (STAN) s téměř sedmi a KDU-ČSL s šesti procenty mandátů. Čtyři a půl procenta získala ODS, tři ČSSD a 2,7 procenta hnutí ANO. Lidé tak zvolili celkem 61 892 zastupitelů. Podle absolutního počtu hlasů získalo nejvíce hnutí ANO - 15 procent, před ODS - 14,5 procent a Piráty 8 procent.

Oproti politickým stranám a hnutím uspívala nejrůznější místní sdružení, ať už pod záštitou strany, nebo s oporou v podpisech voličů.

Nejznámějším petičním případem je hnutí „Praha sobě“ a nejznámější koalicí „Spojené síly pro Prahu“ (koalice TOP 09, STAN s podporou KDU-ČSL).

Ovšem i krajská města mají svoje strany - například tradiční Hradecký demokratický klub (vlastní strana), na druhém

místě v hanácké metropoli skončivší ProOlomouc či v témže městě SpOLečně. Znamý Ostravak, dále Fórum Jihlava a Žijeme Jihlavou, Pardubáci společně, Občané pro Budějovice, Ústecké fórum občanů (UFO) a Vaše Ústí, či Karlovaráci a Karlovarská občanská alternativa (KOA). A tak by se dalo pokračovat i v dalších městech.

Souhrnná čísla komunálních voleb 2018:

Volených zastupitelstev	6 337
Volených zastupitelů	61 892
Kandidátů	216 472 (64 330 žen)
Okresků	14 748
Voličů	8 345 051
Volební účast	47,34% (3 950 860)
Platné volitelské hlasy	112 423 853

Bez 17 obcí, kde se konaly volby později : Litichovice, Roblín, Kluky, Kadlín, Děkov, Němčovice, Skomelno, Horšice, Hodějice, Lipovec, Dlouhá Lhota, Střítež, Ždírec, Tatobity, Víska u Jevíčka, Kbelnice, Němčice.

Nejprve zajímavosti z měst

Za absolutního vítěz voleb ve městech se dá označit „Změna pro Kolín“ starosty Víta Rakušana, která získala 62,8 procent hlasů a 21 z 27 mandátů. Absolutní vítězství se povedlo v okresních městech už jen stranám „Strakonická veřejnost“ 51,2 procent hlasů a 16 mandátů z 21 (v zastupitelstvu jsou pouze 4 strany, což je nejméně) a „Jeseník srdcem“ (zaštitěné v podkresu koalicí TOP 09/Zelení) starostky Zdeňky Blišťanové - získala 41,55 procent hlasů a 13 mandátů z 25.

Blízko vítězství byly i strany Sdružení pro město Svitavy (13:13), kde mají paradoxně sudý počet zastupitelů, dále Volba pro Benešov (11:12), ANO v Příbrami (12:13), ČSSD v Karvině (19:22), Starostové pro Liberecký kraj v Liberci (16:23) nebo Volba pro Semily (8:13).

Nejvíce stran - 10 - se dostalo do zastupitelstev v pěti městech - Český Krumlov, Havlíčkův Brod, Třebíč, Uherské Hradiště a Opava, 9 stran mají v 10 městech (Kutná Hora, Děčín, Louny, Česká Lípa, Jičín, Pelhřimov, Břeclav, Olomouc,

Prostějov, Šumperk). Naopak nejméně - čtyři strany - jsou v zastupitelstvu Strakonice a pět stran mají města Praha, Kolín, Tachov a Liberec.

Kromě vítězství již zmíněných nezávislých sdružení či městských stran vyhrály také tradiční strany: ODS ve 12 městech - v Klatovech (31,3%), Trutnově (29,7%), Teplicích (29,3%) s dlouholetým primátorem a senátorem Jaroslavem Kuberou, Jablonci nad Nisou, Havlíčkově Brodě, Pelhřimově, Blansku, Uherském Hradišti, Mladé Boleslavi, Rakovníku, Litoměřicích a v samotné Praze.

Ve volbách slovy komentátorů a politologů velmi neúspěšná ČSSD dokázala zvítězit v sedmi městech - v Karviné (44,2%), v Náchodě (32,4%) díky poslanci Janu Birkemu, Frýdku-Místku (21,9%), Vyškově, Znojmě, Novém Jičíně a Jindřichově Hradci. Nejvíce prvních míst má hnutí ANO, a to celkem v 24 okresních městech, nejvíce v Příbrami (38,9%), Ostravě (32,7%), Děčíně (28%), Olomouci (26,7%) a Pardubicích (26,7%). Z klasických politických stran se podařilo zvítězit už jen KDU-ČSL ve Vsetíně (19,8%).

Zajímavostí ještě je, že nejméně procent hlasů k prvnímu místa stačilo hnutí ANO v Českém Krumlově - 13,37% hlasů, kde je také „nejpoměrnější“ zastupitelstvo s 10 stranami a první čtyři strany mají shodně 3 mandáty a dalších pět stran po 2 mandátech. Dále ODS v Rakovníku (17,1%, 9 stran), ODS v Havlíčkově Brodě (17,4%, 10 stran), „Městu pro lidi“ v Kutné Hoře (17,5%, 9 stran), ODS v Praze (17,8%), ODS v Pelhřimově (18,01%, 9 stran) a ANO v Prostějově (18,2%, 9 stran), Šumperku (18,7%, 9 stran) a Zlíně (18,8%, 8 stran).

Různorodé hlasování na vesnicích

Zatímco ve městech fungují v komunálních volbách dva poměrné volební systémy - jednoobvodový a víceobvodový (Praha 9, dříve např. celá Olomouc či Praha), který zpestřují kromě tradičních stran také městské strany a koalice různých nezávislých, na vesnicích lze vyzorovat až čtyři systémy:

- 1) kandidátka jedné strany,
- 2) systém dvou stran,
- 3) souboj tří a více stran, který vede buďto k většině, nebo k nutnosti místních dohod či koalic
- 4) střetnutí samostatných nezávislých kandidátů.

Dle způsobu „vlády“ lze potom systém rozdělit na vesnice s obecní radou (nad 15 zastupitelů) a systém se silnějším starostou bez obecní rady (5, 7, 9, 11, 13 zastupitelů).

Jediná kandidátka byla v roce 2018 předložena voličům v 1606 obcích (v roce 2014 to bylo v 1289 obcích). V Olomouckém kraji to bylo 78 obcí ze 401. Například Obec Pavlovice u Přerova, která má i obecní radu, volila 15 zastupitelů z jediné kandidátky, zatímco před čtyřmi lety měla kandidátky dvě a volby dopadly 8:7.

V některých obcích, kde není jen jedna strana, dochází k volebním dohodám: zdání dvou stran - Společně pro Jezernici I. a Společně pro Jezernici II. V obci Radkovy, kde se volí 9 zastupitelů, kandidovaly dvě strany, které měly shodně 5 kandidátů. Vyhrály „Naše Radkovy“ nad „Společně pro Radkovy“ 5:4 a pouze jeden nebyl zvolen.

Systém střetu dvou stran s vidinou jednoho vítěze měla například obec Dolní Újezd, kde strana STAN současného starosty vyhrála nad KDU-ČSL v poměru 6:5 na mandáty, 51,01:48,99 na hlasy, což byl rozdíl 113 volitelských hlasů a pouhých 12 voličů z 573 hlasujících (58% účast). Systém dvou stran však může mít naopak zcela jasný výsledek. Stalo se tak například ve Staré Vsi, kde strana stávající starostky vyhrála s 82 procenty hlasů v poměru 8:1:0. (Třetí strana měla jen 1 kandidáta z 9 možných.)

V systému více stran lze použít za příklad obec Běloutín na Hranicku dlouholetého starosty a předsedy SPOV Eduarda Kavaly. Jeho Běloutínsko 2022 zvítězilo nad KDU-ČSL, ODS a ČSSD v poměru 7:2:1:1 a mohlo by vládnout samo. Obdobné vítězství se událo i v obci Dolní Studénky na Šumpersku, kde starostuje místopředseda SMS ČR Radim Sršeň. V konkurenci sedmi stran vyhrál jeho STAN 9 mandátů z 15.

Dohody menšinových vítězů

Naopak k nutnosti dohody, vytvoření koalice či kompromisům vedou výsledky komunálních voleb v Týně nad Bečvou, kde voliči rozdali 15 karet v poměru 5:4:3:2:1 a dohoda, navíc s nutností obsazení obecní rady, není jednoduchá. Takto ostatně dopadly volby i v „9/11-mandátových“ obcích: např. Lazníky 3:2:2:2, Bochoř 4:3:2:1:1. či Polkovice 3:1:1:1:1.

Paradoxním příkladem je např. obec Podolí (u Přerova), kde volby skončily 3:3:1 a jazýčkem na vahách je opět stávající starosta za KSČM, který oproti dvěma sedmičlenným kandidátkám kandidoval sám a získal nejvíce hlasů. Poměrně netypickým příkladem vymykajícím se z běžné vesnické „nezávislosti“ je střet stran KSČM a Strany práv občanů Zemanovci v Milenově na Hranicku, který skončil 5:4.

Příkladem individuálních kandidatur několika osob na výše zmiňovaném Přerovsku jsou obce Milotice nad Bečvou (10 na 7), Nahošovice (14 na 7) nebo Radotín (7 na 7). Celostátním rekordmanem byla obec Kateřinice na Valašsku, kde kandidovalo na 15 míst v zastupitelstvu 29 kandidátů = volebních stran. Zvítězil stávající starosta Vojtěch Zubíček, jenž získal 391 hlasů z 522 voličů.

Výhodou tohoto systému je, že každý kandidát získá tolik hlasů, kolik lidí jej chce volit, zatímco v systému stranických listin jde o kombinaci volby strany a preference s pomocí křížků - navíc kvůli volebnímu vzorci pro přepočítávání mandátů jde o významně nahodilý systém, kde závisí na mnoha proměnných (počtu stran, poměru procent hlasů apod.). Nevýhodou však je, že zvolení kandidáti mohou být „individua“, která nemají společný skupinový volební program.

Moravská brána, Hranicko, Moštěnka, Holešovsko, Hostýnsko

V oblasti zájmu Záhorské kroniky přinášíme přehled volební účasti a výsledků voleb dle jednotlivých obcí a kandidujících stran.

Začneme volební účastí. Nejvyšší byla v obci Radíkov (Hranicko) 85,16%, kde přitom kandidovaly jen 2 strany. Dále Býškovice (Hranicko) 81,62%, Bezuchov (Moštěnka) 80,77%, Luboměř pod Strážnou (Hranicko) 80,61% a Lipová (Moštěnka)

80,52%. Nejvyšší volební účast v obcích Moravské brány byla v Hradčanech (78,48%), na Holešovsku v Martinících, Rymicích a Ludslavicích, na Hostýnsku v Chomýži (69,77%), kde SNK Chomýž 2 porazila SNK Chomýž 7:0.

Naopak nejmenší volební účast ze všech sledovaných obcí byla v Žeranovicích (31,53%), na Rusavě (32,45%) a Turovicích (36,92%). V Moravské bráně to byl Buk (42,54%), na Hranicku Potštát (49,49%). V těchto obcích kandidovala jen jedna strana. Ostatně tam, kde byla jen jedna strana byla volební účast nejmenší.

Samostatně se lze podívat na města, kde vyhrály strany či koalice úspěšných starostů, kteří potvrdili svůj mandát v čele města. Také jsou to strany mimo ANO, či dříve dominantní ODS a ČSSD.

Tab 1: Volební účast ve městech

Město	Volební účast	Počet stran	Vítěz	Starosta
Lipník nad Bečvou	38,26%	6	Unie pro Lipník (STAN)	M. Přikryl (bezp.)
Hranice	38,44%	12	Naše krásné Hranice	J. Kudláček (ODA)
Bystřice pod Hostýnem	46,45%	7	STAN	Z. Pánek (bezp.)
Holešov	46,32%	7	Koalice pro Holešov (TOP 09, STAN, Zelení)	R. Seifert (TOP 09)

Dle způsobu „vlády“ lze potom systém rozdělit na vesnice s obecní radou (15 a více zastupitelů) a systém se „silnějším“ starostou bez obecní rady (5, 7, 9, 11, 13 zastupitelů). Obecní radu má 15 vesnic: Pavlovice u Přerova, Prosenice, Radslavice, Soběchleby, Týn nad Bečvou, městys Hustopeče nad Bečvou, Opatovice, městys Dřevohostice, Horní Moštěnice, Chvalčov, Kostelec u Holešova, Pravčice, Rajnochovice, Rusava a Žalkovice. Je to 13% ze 117 sledovaných obcí (osmina).

Tab 2: Počet zastupitelů v jednotlivých obcích (mimo města)

Mandátů	Moravská brána	Hranicko	Moštěnka	Holešovsko	Hostýnsko	celkem	%
5	6	4	0	0	0	10	9%
7	12	15	12	10	5	54	46%
9	5	9	7	7	4	32	27%
11	2	1	1	0	2	6	5%
13	0	0	0	0	0	0	0%
15	5	2	2	3	3	15	13%
celkem	30	31	22	20	14	117	

Tab 3: Počet volebních stran v jednotlivých obcích (mimo města)

Volebních stran	Moravská brána	Hranicko	Moštěnka	Holešovsko	Hostýnsko	celkem	%
1	14	8	3	7	5	37	32%
2	8	10	7	7	8	40	34%
3	3	3	8	4	0	18	15%
4	3	7	1	0	0	11	15%
5	1	0	2	1	1	5	
6	0	0	0	0	0	0	
7	0	1	0	0	0	1	
Indiv. k.	1	2	1	1	0	5	4%
celkem	30	31	22	20	14	117	

Podle způsobu hlasování lze rozdělit obce dle počtu volebních stran. Jedna strana kandidovala v 37 obcích (32% obcí, tj. třetina), dvě strany ve 40 obcích (34%). Tři strany mělo 15% obcí a čtyři a více stran 19% obcí (vč. individuálních kandidátek v pěti obcích).

Hlasovací systémy v obcích - příklady

I.) kandidátka jedné strany

Při kandidátce 1 strany je zřejmé, že je jasný vítěz. Jen výjimečně dochází k tomu, že lídr kandidátky se nestane pozdějším starostou. Takto se stalo ve 37 obcích ve sledovaných regionech.

II.) systém dvou stran

V systému 2 stran lze rozdělit obce na A) jasného vítěze a B) střet dvou bloků.

2A/

Příkladem jsou obce (vybráno vždy za každý z 5 sledovaných regionů):

Jezernice (7:2),
Radslavice (11:4),
Výkleky (4:1),
Olšovec (6:3),
Partutovice (5:2),
Rouské (4:1),
Skalička (5:2),
Dobrčice (5:2),
Domaželice (5:2),
Brusné (6:1),
Chomýž (7:0),
Lehotice (5:2),
Vítovice (6:1)
apod.

Ilustrační foto z krajských voleb 2020

2B/ Nejtěsnější bylo tyto souboje v obcích: Dolní Újezd (6:5), Černotín (5:4), Luboměř pod Strážnou (4:3), Malhotice (4:3), Milenov (5:4, KSČM vs. SPOZ), Čechy (4:3), Křtomil (4:3) apod. V regionech Hostýnska a Holešovska nebyl žádný z 15-ti duelů těsný o 1 mandát.

III.) souboj tří a více stran: A) vede k většině, B) nutnost místních dohod a koalic

3A/ Možnost samostatné vlády 1 vítězné strany: Bohuslávky (4:2:1), Hradčany (4:2:1), Prosenice (8:6:1), Beňov (5:2:2), Bezuchov (4:2:1), Říkovice (8:1:0), Stará Ves (8:1:0), Vlkoš (6:2:1), Želatovice (5:2:2), Kyselovice (5:3:1), Pravčice (8:7:0), Prusinovice (4:2:1)

3B/ Nutnost sestavení koalice: Horní Újezd (4:3:2), Dřevohostice (7:5:3), Podolí (3:3:1), Přílepy (3:2:2)

4A/ Možnost samostatné vlády 1 vítězné strany: Osek n. B. (6:4:1:0), Veselíčko (5:2:1:1), Bělotín (7:2:1:1), Býškovice (5:2:0:0), Hustopeče n. B. (8:4:3:0), Jindřichov (6:2:1:0), Teplice nad Bečvou (4:1:1:1), Horní Moštěnice (10:3:1:1)

4B/ Nutnost sestavení koalice: Lazníky (3:2:2:2), Rakov (3:2:1:1), Střítež nad Ludinou (4:3:1:1), Bochoř (4:3:2:1:1)

5A/ Možnost samostatné vlády 1 vítězné strany: Chvalčov (8:5:1:1:0)

5B/ Nutnost sestavení koalice: Týn nad Bečvou (5:4:3:2:1), Lipová (3:2:2:1:1), Kostelec u Holešova (7:3:2:2:1)

7B/ Všechnovice (4:2:1:1:1)

IV.) střetnutí samostatných nezávislých kandidátů

Systém dohody na individuálních kandidátkách v obci: Radotín (7 ze 7), Klokočí (7 z 10), Milotice (7 z 10), Nahošovice (7 ze 14) a Pacetluky (7 z 12)

Úloha lídrů z vítězných a nevítězných volebních stran - příklady

Významným prvkem ve výsledcích voleb je také úloha lídrů, osobností či dosavadních starostů. Rozlišit je možné 2 trendy, dle výše uvedené okolnosti III.):

- a1/ vítěznou stranu vedl lídr, získal největší počet hlasů a stal se starostou
 - např. Radslavice (strana 11 z 15 mandátů při soutěži 2 stran), Veselíčko (5 z 9 mandátů při soutěži 4 stran), Beňov (5:2:2), Dobřice (5:2), Horní Moštěnice (10:3:1:1), Křtomil (4:3) aj.
- a2/ vítěznou stranu vedl lídr, ale nezískal největší počet hlasů, stal se starostou
 - např. Prosenice, starostou zformovaná kandidátka zvítězila (8:6:1), v obecní radě však posléze došlo k zastoupení dalších; dále např. Dolní Újezd, Osek nad Bečvou, Dřevohostice
- a3/ vítězná strana získala post starosty, ale nebyl to lídr kandidátky
 - např. Výkleky, Čechy
- a4/ vítězná strana získala post starosty po koaliční dohodě (z pozice náhradníka)
 - např. Týn nad Bečvou, starostou se stal lídr vítězné kandidátky, který však kvůli počtu hlasů nepostoupil přímo do zastupitelstva, ale muselo dojít k vzdání se mandátu jiného
- b/ starostou se stal někdo jiný než lídr vítězné strany, po dohodě z jiné strany
 - např. Bohuslávky (vyhrála strana SNK se 4 mandáty, starostou se stal exstarosta za stranu na 3. místě s 1 mandátem); Bochoř (3:4:2:1:1); Podolí (1:3:3)

Výsledky komunálních voleb v obcích lez interpretovat i z jiných pohledů. Uvedené však těmi nejhlavnějšími.

Kombinace přepočtu mandátů

Co je však v systému komunálních voleb nevyzpytatelné, je kombinace počtu stran, poměru počtu hlasů pro jednotlivé strany a k tomu ještě d'Hondtova metoda, která svým způsobem rozdělování hlasů v jednom sktutiniu při dělitelích 1, 3, 5, 7... podporuje poměrnost a zastoupení menších stran. Ve městech je to dobře, neboť široké spektrum zastupitelů umožňuje větší kontrolu vládnutí. Na vesnicích je však tento systém velmi kontraproduktivní, protože nadmíru podporuje poměrnost na úkor vítězných stran, jejichž kandidáti navíc mají o hodně více hlasů. O složení koalic na venkovských radnicích tak často rozhoduje jeden mandát a při tvorbě orgánů obce záleží na tom, na kterou stranu se v případě poměrnosti např. 3:3:1, přikloní. A hádankou může být také například poměr 3:2:2:1:1.

Tab. 4: Komunální volby 2018 - volební účast v obcích regionu MAS MB

Obec	Počet zastupitelů	Voliči	Vydané obálky	Účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
Bohuslávky	7	263	170	64,64	170	1 105
Buk	7	315	134	42,54	134	697
Dolní Nětčice	7	210	123	58,57	123	722
Dolní Újezd	11	996	573	57,53	573	5 591
Grymov	5	135	94	69,63	94	434
Hlinsko	9	188	98	52,13	98	661
Horní Nětčice	7	180	101	56,11	101	485
Hradčany	7	237	186	78,48	186	1 224
Jezernice	9	548	283	51,64	283	2 275
Kladníky	7	116	52	44,83	52	301
Lazničky	5	175	103	58,86	103	430
Lazníky	9	456	269	58,99	269	2 331
Lhota	7	270	137	50,74	137	583
Lipník nad Bečvou	21	6 579	2 517	38,26	2 515	46 422
Oldřichov	5	91	60	65,93	60	289
Osek nad Bečvou	11	1 000	596	59,60	596	6 080
Pavlovice u Přerova	15	596	273	45,81	272	1 861
Prosenice	15	662	427	64,50	427	6 108
Radotín	7	150	90	60,00	90	317
Radslavice	15	928	482	51,94	482	6 287
Radvanice	7	221	125	56,56	125	785
Soběchleby	15	487	224	46,00	224	2 135
Sobíšky	5	135	85	62,96	85	354
Sušice	7	276	172	62,32	172	949
Šišma	7	186	101	54,30	101	499
Tučín	9	357	231	64,71	231	1 947
Týn nad Bečvou	15	688	422	61,34	422	5 918
Veselíčko	9	718	445	61,98	445	3 720
Výkleky	5	231	151	65,37	151	719
Zábeštní Lhota	5	140	86	61,43	86	378
Žakovice	7	182	134	73,63	134	893

Tab. 5: Komunální volby 2018 - účast v obcích regionu MAS Hranicko

Obec	Počet zastupitelů	Voliči	Vydané obálky	Účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
Bělotín	11	1 465	684	46,69	682	6 810
Býškovice	7	321	262	81,62	262	1 725
Černotín	9	660	424	64,24	424	3 358
Dolní Těšice	5	52	41	78,85	41	150
Horní Těšice	5	129	98	75,97	98	410
Horní Újezd	9	353	267	75,64	267	2 347
Hrabůvka	7	245	170	69,39	170	992

Hranice	23	14 786	5 683	38,44	5 681	119 819
Hustopeče nad Bečvou	15	1 396	783	56,09	783	10 314
Jindřichov	9	374	287	76,74	287	2 411
Klokočí	7	210	146	69,52	146	885
Luboměř pod Strážnou	7	98	79	80,61	79	519
Malhotice	7	304	230	75,66	230	1 479
Milenov	9	349	194	55,59	194	1 519
Milotice nad Bečvou	7	198	151	76,26	151	959
Olšovec	9	386	264	68,39	264	2 144
Opatovice	15	622	386	62,06	386	5 508
Paršovice	9	319	212	66,46	212	1 738
Partutovice	7	396	286	72,22	286	1 902
Polom	7	213	93	43,66	93	385
Potštát	9	978	396	40,49	396	2 442
Provodovice	5	115	69	60,00	69	281
Radíkov	7	128	109	85,16	109	682
Rakov	7	331	227	68,58	227	1 503
Rouské	5	208	141	67,79	141	657
Skalička	7	422	316	74,88	316	2 113
Střítež nad Ludinou	9	677	433	63,96	433	3 735
Špičky	7	230	161	70,00	161	919
Teplíce nad Bečvou	7	308	227	73,7	227	1 554
Ústí	7	449	278	61,92	278	1 570
Všechnovice	9	742	483	65,09	482	4 104
Zámrský	7	190	115	60,53	115	649

Tab. 6: Komunální volby 2018 - účast v obcích mikroregionu Moštěnka

	Počet zastupitelů	Voliči	Vydané obálky	Účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
Beňov	9	552	376	68,12	376	3 091
Bezuchov	7	156	126	80,77	126	820
Bochoř	11	794	434	54,66	434	4 483
Čechy	7	281	164	58,36	164	1 087
Dobruška	7	182	136	74,73	136	885
Domaželice	7	445	277	62,25	277	1 839
Dřevohostice	15	1 243	627	50,44	627	8 869
Horní Moštěnice	15	1 363	765	56,13	765	10 044
Křtomil	7	332	188	56,63	188	1 180
Lipová	9	231	186	80,52	186	1 554
Líšná	7	209	99	47,37	99	499
Nahošovice	7	139	99	71,22	99	573
Podolí	7	170	103	60,59	103	310
Přestavlky	7	224	144	64,29	143	899
Radkova Lhota	7	178	116	65,17	116	653
Radkovy	9	122	87	71,31	87	568

Říkovice	9	389	234	60,15	234	1 868
Stará Ves	9	500	346	69,20	346	2 925
Turovice	7	195	72	36,92	72	433
Věžky	7	183	68	37,16	68	327
Vlkoš	9	585	415	70,94	415	3 519
Želatovice	9	453	282	62,25	282	2 442

Tab. 7: Komunální volby 2018 - účast v obcích Holešovska a Hostýnska

Obec	Počet zastupitelů	Voliči	Vydané obálky	Účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
Blazice	7	167	98	58,68	98	500
Bořenovice	7	156	100	64,10	100	623
Brusné	7	300	187	62,33	187	1 166
Bystřice pod Hostýnem	21	6 837	3 176	46,45	3 175	56 094
Holešov	23	9 580	4 437	46,32	4 435	91 592
Horní Lapač	7	211	118	55,92	117	576
Chomýž	7	301	210	69,77	210	1 364
Chvalčov	15	1 401	713	50,89	713	9 495
Jankovice	9	318	214	67,30	214	1 770
Komárno	7	252	147	58,33	147	832
Kostelec u Holešova	15	819	551	67,28	546	7 755
Kurovice	9	212	107	50,47	107	690
Kyselovice	9	396	261	65,91	261	2 214
Lehotice	7	320	209	65,31	208	1 307
Loukov	11	751	460	61,25	460	4 774
Ludslavice	9	400	288	72,00	288	2 322
Martinice	9	607	448	73,81	444	3 613
Míškovice	7	508	249	49,02	248	1 469
Mrlínek	9	227	131	57,71	131	197
Němčice	7	294	161	54,76	161	877
Osíčko	9	376	217	57,71	217	1 741
Pacetluky	7	189	119	62,96	119	779
Podhradní Lhota	9	403	228	56,58	227	1 690
Pravčice	15	624	404	64,74	403	5 707
Prusinovice	7	976	629	64,45	628	4 090
Přílepy	7	780	521	66,79	521	3 379
Rajnochovice	15	418	247	59,09	247	2 651
Roštění	7	554	325	58,66	325	2 103
Rusava	15	493	160	32,45	160	1 585
Rymice	9	495	359	72,53	359	3 006
Slavkov pod Hostýnem	11	514	229	44,55	228	1 869
Třebětice	9	225	81	36,00	81	438
Vítonice	7	358	218	60,89	218	1 441
Zahnašovice	7	263	183	69,58	183	1 161
Žalkovice	15	492	333	67,68	333	4 252
Žeranovice	9	628	198	31,53	198	861

Tab. 8: Komunální volby 2018 - výsledky v obcích Moravské brány

obec	název strany	Hlasy		Počet mandátů
		abs.	v %	
Bohuslávky	Sdružení nezávislých kandidátů	579	52,4	4
	SPOLUPRÁCE	344	31,1	2
	KSČM	182	16,5	1
Buk	Za život v obci	697	100	7
Dolní Nětčice	Nezávislí kandidáti Dolní Nětčice	722	100	7
Dolní Újezd	STAN	2 852	51	6
	KDU-ČSL	2 739	49	5
Grymov	Za Grymov živější	309	71,2	4
	Za pěkný Grymov	125	28,8	1
Hlinsko	Nezávislí kandidáti	661	100	9
Horní Nětčice	SNK - Horní Nětčice 2018	485	100	7
Hradčany	Hradčany 2018	644	52,6	4
	Partner. a srdcem pro Hradčany	314	25,7	2
	SPOLEČNĚ PRO HRADČANY	266	21,7	1
Jezernice	Společně pro Jezernici I	1 735	76,3	7
	Společně pro Jezernici II	540	23,7	2
Kladníky	KDU-ČSL	301	100	7
Lazníčky	SNK Lazníčky	430	100	5
Lazníky	PRO LAZNÍKY	704	30,2	3
	KSČM	601	25,8	2
	SOS Lazníky	583	25	2
	PRO SVOU OBEC	443	19	2
Lhota	SNK Lhota	583	100	7
Lipník nad Bečvou	UNIE PRO LIPNÍK	14 790	31,9	7
	KDU-ČSL	9 479	20,4	5
	Pro moderní Lipník	7 344	15,8	3
	KSČM s podporou SPOZ	5 426	11,7	2
	ODS	5 200	11,2	2
	ČSSD	4 183	9,01	2
Oldřichov	Občané pro Oldřichov	197	68,2	4
	KDU-ČSL	92	31,8	1
Osek nad Bečvou	Sdružení nezávislých kandidátů	3 234	53,2	6
	KDU-ČSL	1 859	30,6	4
	KSČM	525	8,63	1
	SNK - Nová energie pro Osek	462	7,6	0
Pavlovice u Přerova	Nezávislí Pavlovice 2018	1 861	100	15
Prosenice	MÁME RÁDI PROSENICE	2 972	48,7	8
	SNK Prosenice 2018	2 414	39,5	6
	KDU-ČSL	722	11,8	1
Radotín	Růžena Caletková	54	17	1
	Antonín Dolák	53	16,7	1

	Hana Hanáková	52	16,4	1
	Jiří Baštinec	52	16,4	1
	Zdeněk Adam	36	11,4	1
	Karel Dolák	36	11,4	1
	Zdeněk Hanák	34	10,7	1
Radslavice	Koalice pro Radslavice 2018	4 352	69,2	11
	KDU-ČSL	1 935	30,8	4
Radvanice	PRO RADVANICE	785	100	7
Soběchleby	Soběchleby 2018-2022	2 135	100	15
Sobíšky	Společně pro Sobíšky	354	100	5
Sušice	Sdružení nezávislých kandidátů	949	100	7
Šišma	Za spokojenou Šišmu	499	100	7
Tučín	Za rozvoj obce	1 205	61,9	6
	Za obec krásnější	742	38,1	3
Týn nad Bečvou	Rozvíjejme Týn společně	1 725	29,2	5
	OBČANÉ PRO TÝN NAD BEČVOU	1 676	28,3	4
	BUDOUCNOST OBCE	1 082	18,3	3
	KDU-ČSL	836	14,1	2
	Občané obci a Obec občanům	599	10,1	1
Veselíčko	Za veselejší Veselíčko 4.0	1 842	49,5	5
	Obec a rodina	835	22,5	2
	SNK Veselíčka	535	14,4	1
	SNK Evropští demokraté	508	13,7	1
Výkleky	Výkleky potřebují změnu	480	66,8	4
	STAN	239	33,2	1
Zábeštní Lhota	Za rozvoj obce	378	100	5
Žakovice	Za lepší časy	653	73,1	5
	Sdružení nezávislých Žakovjáků 18	240	26,9	2

Tab. 9: Komunální volby 2018 - účast v obcích Hranicka

obec	název strany	Hlasy		Počet mandátů
		abs.	v %	
Bělotín	BĚLOTÍNSKO 2022	4 126	60,59	7
	KDU-ČSL	1 376	20,21	2
	ODS	724	10,63	1
	ČSSD	584	8,58	1
Býškovice	Za prosperitu a rozvoj obce	1 076	62,38	5
	Ochránci záh. přírody a vod	431	24,99	2
	SDH Býškovice	164	9,51	0
	Záhorská střela Býškovice z.s.	54	3,13	0
Černotín	KDU-ČSL	1 712	50,98	5
	NEZÁVISLÍ	1 646	49,02	4
Dolní Těšice	SNK NOVÉ TĚŠICE III	150	100	5
Horní Těšice	NEZÁVISLÍ - HORNÍ TĚŠICE	320	78,05	4
	KDU-ČSL	90	21,95	1

Horní Újezd	"Společně za rozvoj obce"	960	40,9	4
	ZA ROZKVĚT OBCE	841	35,83	3
	ZA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBCI	546	23,26	2
Hrabůvka	SNK Hrabůvka 2018	992	100	7
Hranice	Otevřená radnice	20 888	17,43	4
	ANO 2011	17 898	14,94	4
	NAŠE KRÁSNÉ HRANICE	17 243	14,39	4
	Hranice pro život	14 130	11,79	3
	Hranice 2000	13 307	11,11	3
	KSČM	9 628	8,04	2
	KDU-ČSL	8 419	7,03	1
	ODS s podporou Svobodných	7 739	6,46	1
	SPD	6 674	5,57	1
	ČSSD	3 747	3,13	0
	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	146	0,12	0
	Česká pirátská strana	0	0	0
Hustopeče nad Bečvou	KDU-ČSL	5 178	50,2	8
	Hustopeče - evropský městys	2 707	26,25	4
	TJ Sokol a SDH Hustopeče n. B.	2 323	22,52	3
	KSČM	106	1,03	0
Jindřichov	KDU-ČSL	1 315	54,54	6
	JINDŘICHOV 2018	536	22,23	2
	ODS	345	14,31	1
	Komunistická str.Čech a Moravy	215	8,92	0
Klokočí	Pavel Částečka	134	15,14	1
	Marek Dohnal	122	13,79	1
	Marek Foltýnek	105	11,86	1
	František Vrána	90	10,17	1
	Vítězslav Humplík	89	10,06	1
	Martina Martinková	85	9,6	1
	Petr Vrána	81	9,15	1
	Marek Haša	79	8,93	0
	Roman Vaněk	67	7,57	0
	Josef Škrobálek	33	3,73	0
Loboměř pod Strážnou	Luboměř 2018	283	54,53	4
	Šance pro rozvoj 2018	236	45,47	3
Malhotice	Za moderní obec	881	59,57	4
	Hasiči Malhotice	598	40,43	3
Milenov	KSČM	810	53,32	5
	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	709	46,68	4
Milotice nad Bečvou	Bc. Hana Bezděková	131	13,66	1
	Eliška Frydrychová	130	13,56	1
	Zdeněk Matyásek	111	11,57	1
	Renáta Maňáková	107	11,16	1
	Libor Stodůlka	96	10,01	1
	Stanislav Šafařík	94	9,8	1

	Karel Trčálek	85	8,86	1
	Frkal Radomír	74	7,72	0
	Vladimír Rušar	73	7,61	0
	Ing. Jaromír Volek	58	6,05	0
Olšovec	"Za obec krásnější"	1 483	69,17	6
	VIZE 2018 Olšovec	661	30,83	3
Opatovice	Za rozvoj obce	3 093	56,15	9
	Za zdravý život	1 882	34,17	5
	KDU-ČSL	533	9,68	1
Paršovice	NEZÁVISLÍ - PARŠOVICE 2018	1 156	66,51	7
	PRO PARŠOVICE	493	28,37	2
	Josef Michalík	89	5,12	0
Partutovice	Rozvoj vesnice	1 358	71,4	5
	"Partutovice"	544	28,6	2
Polom	"Za Polom krásnější"	385	100	7
Potštát	Naše Potštátsko	2 442	100	9
Provodovice	SNK za obec Provodovice	281	100	5
Radíkov	SNK Radíkov	491	71,99	5
	NOVÝ RADÍKOV	191	28,01	2
Rakov	SDRUŽENÍ RAKOV 2014	522	34,73	3
	ANO 2011	353	23,49	2
	Hasiči Rakov 2018	327	21,76	1
	ProRakov	301	20,03	1
Rouské	Občané pro Rouské	493	75,04	4
	Společně pro obec	164	24,96	1
Skalička	Za rozvoj obce	1 583	74,92	5
	NEZÁVISLÍ	530	25,08	2
Střítež nad Ludinou	Střítež nad Ludinou 2018-2022	1 539	41,2	4
	STAN	1 014	27,15	3
	KDU-ČSL	665	17,8	1
	Optimisté 2018	517	13,84	1
Špičky	SNK "ROZVOJ"	919	100	7
Teplice nad Bečvou	PRO NAŠÍ OBEC	783	50,39	4
	PRO TEPLICE	322	20,72	1
	"Pro občany Teplic nad Bečvou"	230	14,8	1
	KDU-ČSL	219	14,09	1
Ústí	STAN	1 570	100	7
Všechovice	Obec spokojeného života	1 524	37,13	4
	"Naše Všechovice"	915	22,3	2
	Všechovice 1920	414	10,09	1
	KDU-ČSL	400	9,75	1
	Za prosperitu a krásu	357	8,7	1
	SNK PRO VŠECHOVICKÉ OBČANY	295	7,19	0
	SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ	199	4,85	0
Zámrsky	KDU-ČSL	649	100	7

Tab. 10: Komunální volby 2018 - účast v obcích Moštěnky

Obec	název strany	Hlasy		Počet mandátů
		abs.	v %	
Beňov	"NEZÁVISLÍ" - Za rozvoj obce Beňov	1 680	54,35	5
	Sdruž. občanů pro rozvoj obce	715	23,13	2
	Sdruž.mlad. občanů obce Beňov	696	22,52	2
Bezuchov	Za obec krásnější	437	53,29	4
	Pro obec a rodinu	215	26,22	2
	KSČM	168	20,49	1
Bochoř	ZA ROZVOJ OBCE	1 367	30,49	4
	Společně za Bochoř	1 193	26,61	3
	Společně za moderní obec Bochoř	930	20,75	2
	Za občany	520	11,6	1
	KDU-ČSL	473	10,55	1
Čechy	Vše pro občany	651	59,89	4
	Pro obec Čechy	436	40,11	3
Dobřčice	Za rozvoj Dobřčic	568	64,18	5
	NEZÁVISLÍ PRO DOBŘČICE	317	35,82	2
Domaželice	Sdružení nezávislých kandidátů	1 241	67,48	5
	SNK Evropští demokraté	598	32,52	2
Dřevohostice	SNK Městečko pro všechny	4 211	47,48	7
	Za rozkvět obce	2 939	33,14	5
	SNK AKTIVNÍ DŘEVOHOSTICE	1 719	19,38	3
Horní Moštěnice	SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ	6 300	62,72	10
	KDU-ČSL	1 777	17,69	3
	ODS	1 092	10,87	1
	ČSSD	875	8,71	1
Křtomil	KDU-ČSL	720	61,02	4
	Vše pro Křtomil	460	38,98	3
Lipová	KDU-ČSL	498	32,05	3
	SNK - Ženy pro Lipovou	371	23,87	2
	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	303	19,5	2
	Lipová II	252	16,22	1
	Radostná Lipová	130	8,37	1
Líšná	SNK Líšná	499	100	7
Nahošovice	Andrea Blaťáková	60	10,47	1
	Jana Pecháčková	58	10,12	1
	Antonín Černý	56	9,77	1
	Ondřej Gajdošík	47	8,2	1
	Petr Štěpánek	45	7,85	1
	Josef Jančík	44	7,68	1
	Jannis Isakidis	40	6,98	1
	Pavel Zmeškal	39	6,81	0
	Petra Vránová	38	6,63	0
	Hana Složilová	38	6,63	0
	Jan Lankaš	36	6,28	0
	Lubomír Zámorský	26	4,54	0

	Václav Zámorský	25	4,36	0
	Zdeněk Zajíc	21	3,66	0
Podolí	Nezávislé Podolí	126	40,65	3
	Podoláci	105	33,87	3
	KSČM	79	25,48	1
Přestavlky	SNK Přestavlky	539	59,96	4
	PřestavLČÁCI 2018	360	40,04	3
Rakova Lhota	"Za zveleb.obce Radkova Lhota"	418	64,01	5
	"Za rozvoj obce Radkova Lhota"	235	35,99	2
Radkovy	Naše Radkovy	293	51,58	5
	Společně pro Radkovy	275	48,42	4
Říkovice	SNK-2018	1 468	78,59	8
	Sdružení nezávislých kandidátů	222	11,88	1
	SPOLEČNĚ PRO ZMĚNU	178	9,53	0
Stará Ves	PRO STAROU VES	2 410	82,39	8
	SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ	481	16,44	1
	KSČM	34	1,16	0
Turovice	Za rozvoj obce	433	100	7
Věžky	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	327	100	7
Vlkoš	Obnova a rozvoj obce	2 102	59,73	6
	SPOLUPRACÍ K PROSPERITĚ OBCE	820	23,3	2
	Nezávislí - Společně pro Vlkoš a Kanovsko	597	16,97	1
Želatovice	Alternativa I	1 329	54,42	5
	Alternativa II	628	25,72	2
	Za aktivní život v obci	485	19,86	2

Tab. 11: Komunální volby 2018 - účast v obcích Holešovska a Hostýnska

obec	název strany	Hlasy		Počet mandátů
		abs.	v %	
Blazice	"Blazice 2018"	500	100	7
Bořenovice	SNK - Za lepší život na vesnici	623	100	7
Brusné	Nezávislí Brusné	917	78,64	6
	KSČM	249	21,36	1
Bystřice pod Hostýnem	STAN	18 003	32,09	8
	ANO 2011	15 522	27,67	6
	KDU-ČSL	6 467	11,53	2
	ODS a nezávislé osobnosti	6 387	11,39	2
	SPD	3 705	6,6	1
	ČSSD	3 232	5,76	1
	KSČM	2 778	4,95	1
Holešov	Koalice pro Holešov	30 303	33,08	8
	ANO 2011	17 764	19,39	5
	KDU-ČL	13 201	14,41	3
	KSČM	8 736	9,54	2
	ODS	7 620	8,32	2
	ČSSD	7 413	8,09	2
	NEZÁVISLÍ	6 555	7,16	1

Horní Lapač	KDU-ČSL	576	100	7
Chomýž	SNK Chomýž 2	1 231	90,25	7
	SNK Chomýž	133	9,75	0
Chvalčov	Chvalčovští nezávislí - PJ	4 507	47,47	8
	Pro Chvalčov	3 184	33,53	5
	ANO 2011	940	9,9	1
	SPD	765	8,06	1
	Zdeněk Sedlář	99	1,04	0
Jankovice	Sdružení nezávislých kandidátů	1 138	64,29	6
	Sdruž. občanů pro rozvoj obce	632	35,71	3
Komárno	SNK pro Komárno	832	100	7
Kostelec u Holešova	SNK 2014 Kostelec u H. a Karlovice	3 488	44,98	7
	KDU-ČL	1 322	17,05	3
	KOSTELEČ A KARLOVICE 2018 - SNK	1 216	15,68	2
	Aktivně pro Kostelec a Karlovice	971	12,52	2
	Rozvoj a budoucnost pro K. a K.	758	9,77	1
Kurovice	SNK Kurovice 2018	690	100	9
Kyselovice	SNK - SPOLEČNĚ PRO KYSELOVICE	1 092	49,32	5
	NEZÁVISLÍ	808	36,5	3
	KDU-ČL	314	14,18	1
Lehotice	Rozvoj obce Lehotice	946	72,38	5
	KDU-ČSL	361	27,62	2
Loukov	STAN	3 093	64,79	7
	Za harmonický rozvoj	1 681	35,21	4
Ludslavice	SNK "Nestraníci"	1 802	77,61	7
	Práce pro občany	520	22,39	2
Martinice	Obec Martinice pro Vás	2 202	60,95	6
	KDU-ČSL	1 411	39,05	3
Miřkovice	SNK- Za lepší Miřkovice	1 469	100	7
Mrlínek	VOLÍM MRLÍNEK	197	100	9
Němčice	NĚMČICE 2010	877	100	7
Osíčko	SNK Osíčko	1 107	63,58	6
	Nezávislí kandidáti Osíčko	634	36,42	3
Pacetluky	NK - Mgr. Eva Rudolfová	98	12,58	1
	NK Ing. Martin Pospíšilík, Ph.D.	92	11,81	1
	NK - Michaela Ležáková	85	10,91	1
	NK - Bc. Roman Darebníček	80	10,27	1
	NK - Ing. Petr Jasenský	77	9,88	1
	NK - Ing. Radim Darebníček	73	9,37	1
	NK - Josef Trhlík	64	8,22	1
	NK - Miroslav Blabla	54	6,93	0
	NK - Miroslav Hajdučko ml.	50	6,42	0
	NK - Eva Sovadinová	43	5,52	0
	NK - Lukáš Hradil	37	4,75	0
	NK - Ing. Petr Hajdučko, Ph.D.	26	3,34	0

Podhradní Lhota	Lhotské SNK	1 204	71,24	7
	KDU-ČSL	486	28,76	2
Pravčice	SPOLEČNĚ PRO ROZVOJ PRAVČIC	2 991	52,41	8
	Nezávislí kandidáti Pravčic	2 389	41,86	7
	KSČM	327	5,73	0
Prusinovice	KDU-ČSL	2 158	52,76	4
	ČSSD	1 229	30,05	2
	SNK Prusinovice	703	17,19	1
Přílepy	Aktivní Přílepy	1 198	35,45	3
	Sdružení pro Přílepy	1 110	32,85	2
	KDU-ČSL	1 071	31,7	2
Rajnochovice	Sdružení nezávislých kandidátů	2 468	93,1	14
	KSČM a nezávislí kandidáti	183	6,9	1
Roštění	Pro Roštění	1 440	68,47	5
	Roštění - náš domov	663	31,53	2
Rusava	Rusavjané pro budoucnost	1 585	100	15
Rymice	ČSSD	1 373	45,68	5
	KDU-ČSL	753	25,05	2
Slavkov pod Hostýnem	Sdružení nezávislých kandidátů	1 869	100	11
Třebětice	SNK Třebětice	438	100	9
Vítovice	Za rozvoj obce Vítovice	1 132	78,56	6
	Obec lidem	309	21,44	1
Zahnašovice	"Pro Zahnašovice"	908	78,21	6
	"Za Zahnašovice"	253	21,79	1
Žalkovice	SNK pro Žalkovice	4 007	94,24	15
	PRO ŽALKOVICE	245	5,76	0
Žeranovice	SNK Žeranovice 2018	861	100	9

Volební systém

Každé výsledky voleb vyvolají dohady o smyslu volebního systému. Ten pro komunální volby je u nás nejsložitější. Voliči se například oprávněně ptají: „Jak je možné že někteří nezvolení kandidáti vaší strany měli víc hlasů než zvolení kandidáti u jiné strany?“ Mnozí proto namítají, že i volební účast je kvůli tomu menší. Vysvětlit formule volebního systému je pro běžného voliče složité, ale v zásadě by pro větší srozumitelnost stačily dvě opatření - umožnit preferenční hlasy v rámci volební strany (což bude pouze složitější pro volební komise) a změnit současné volební dělitele „1, 2, 3“ apod. tak, aby docházelo k většinovosti vítěze při zachování poměrného zastoupení, tzn. první dělitel např. „1,25“, druhý „1,5“ a postupně zvyšování o ¼ bodu. Modely ale mohou být i jiné. Např. první dělitel by nebyl „1“, ale rovnou „2“ a pak postupně 3,4,5...

Určitě by však nemělo dojít k jeho zásadní změně např. zavedením přímé volby starostů, nebo individualizaci kandidátů na úkor souboje volebních bloků a jejich programů apod. Přímé volení starostové by poté mohli být izolováni od většiny zastupitelstva. Každá zásadní změna je povětšinou změnou k horšímu.

Tomáš Šulák, autor studoval politologii na UPOL

Noční pout' Železný poutník: ze sv. Kopečka na sv. Hostýn

Železný poutník, tak se jmenuje noční pěší pout' ze Svatého Kopečka na Svatý Hostýn. Tento pochod se koná každoročně v noci z pátku na sobotu týden před Květnou nedělí, tedy v postním období. Termín pochodu je pohyblivý podle termínu velikonočních svátků (březen až začátek dubna). Touto dobou ovšem bývá často počasí ještě chladné, sychravé a mnohdy fouká studený vítr. Byly však pochody, kdy byly klimatické podmínky příznivé.

Pout' začíná mší svatou v Bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku v 18 hodin, kterou slouží kněz z řádu premonstrátů P. Marian Jiří Husek OPraem a další kněží z místní komunity premonstrátů. Účastníci při mši obdrží perličku, či fazoli, aby ji nesli s sebou, což symbolizuje úmysl, se kterým se rozhodli pouti zúčastnit. Poté se poutníci vydají do tmavé noci na pochod po trase Svatý Kopeček, Bukovany, Velká Bystřice, Svěsedlice, Vacanovice, Tršice, Lazníky, Buk, Prosenice, Radslavice, Pavlovice u Přerova, Hradčany, Nahošovice, Dřevohostice, Lipová, Křtomil, Bystřice pod Hostýnem a Svatý Hostýn. Trasa měří dlouhých 50 kilometrů.

Prosenický kněz P. Pawel Bilinski a P. Marian Jiří Husek OPraem při zastávce pochodu v Prosenicích 6. 4. 2019.

Foto: Milan Pospíšilík

V roce 2019 se konal již 22. ročník pochodu. (23. ročník v roce 2020 byl zrušen kvůli pandemickým opatřením vlády.) Jeho zakladatelem a vůdčí osobností je právě P. Marian Jiří Husek OPraem, který však působí ve farnosti Louka u Znojma. Při prvním ročníku v roce 1997 šlo pochod celkem patnáct účastníků. O půlnoci došli do Prosenic, které se nacházejí v polovině trasy a zazvonili na faře, kde jim otevřel kněz P. Jiří Koníček. O konání pochodu nevěděl a účastníky pohostil čajem a sušenkami. A tak se Prosenice staly občerstvovací stanicí.

Poutníků v dalších ročnících postupně přibývalo, až se pro ně fara stala malá a občerstvení se podávalo v klubovně hasičské zbrojnice. Nakonec se místem občerstvení a odpočinku stal jednací sál obecního úřadu v Prosenicích. A právě první polovinu pochodu „žene“ účastníky vidina na posezení v teple při čaji, kávě, chlebu, koláči a dalším občerstvením v Prosenicích. Během dvou hodin sem v několika vlnách dorazí množství poutníků, čítající v posledních letech kolem 400 účastníků a v roce 2019 jich bylo již 581.

Předtím však ještě poutníci navštíví místní kostel sv. Jana Křtitele a Antonína Paduánského, aby spočinuli chvíli při modlitbě, zamyšlení a ztišení. Po odpočinku někteří poutníci navštíví v areálu obecního úřadu místní Muzeum Prosenice a prohlédnou si zajímavé expozice z historie této obce. Poté vyrážejí do tmy ověšení reflexními prvky, svítíce si na cestu baterkami a blikáčkami.

Před nimi je druhá, těžší část cesty. Čeká je hodně únavy z pochodu a nevyspání, meditace při chůzi noční krajinou a krása z putování, modlitba i píseň a hřejivý pocit ze společenství lidí naladěných na stejnou vlnu. Akce má duchovní náboj. A ti, co jdou poprvé, jsou také plni očekávání.

Jsou i tací, kteří chodí pravidelně již řadu let. Věkový průměr účastníků se pohybuje přibližně od 12 do 70 let. Základním předpokladem pro zvládnutí pochodu je pohodlná obuv, neboť se jde po asfaltových cestách. Kdo již nemůže jít, toho „záchranné“ osobní auto Maltézske pomoci - Centra Olomouc naloží a doveze do cíle na Svatém Hostýně.

Poutníci pocházejí z různých míst Moravy, například z Olomouce, Zlína, Ostravy a také z Čech, Polska, Německa a Slovenska. Ze Znojma, Brna a Ostravy přiváží účastníky zájezdové autobusy. Ze zdejšího regionu se pochodu účastní poutníci například z Přerova, Dluhonic, Rokytnice u Přerova, Tršic, Oseka nad Bečvou a Prosenic.

Poutníci při občerstvení v Prosenicích 6. 4. 2019.

Foto: Jan Kubiš

Když dojdou na Svatý Hostýn, odeberou se do Jurkovičova poutního domu, kde dostanou teplý čaj. Ti, co sem dorazí brzy, ulehnou na podlahu, kde na kobercích a karimatkách dospí do rána. Pak se přesunou do kostela, kde odevzdají perličku či fazoli, kterou sem přenesli ze Sv. Kopečka. Na památku na absolvovaný pochod obdrží vkusný diplom. V 7:15 hodin Otec P. Marian Jiří Husek OPraem pro poutníky odslouží mši svatou v Bazilice Nanebevzetí Panny Marie, udělí poutníkům požehnání na cestu a rozloučí se s nimi. Účastníci se pak vydají do svých domovů, prožívající hřejivý pocit vnitřního sebeuspokojení.

Milan Pospíšilík, Prosenice

1000 korun moravských. Svatý Hostýn má svoji bankovku

V březnu 2021 spatřila světlo světa oficiálně vydaná pamětní bankovka s motivem Svatého Hostýna. „Nechali jsme vytisknout 600 kusů pamětní bankovky. Vytisknuta je na bankovkovém ceninovém papíře. Tento papír obsahuje vodotisk a ochranná vlákna reagující na infračervené světlo,“ uvedl Martin Herzán z Česko-rakouského mírového hnutí Karla I., které bankovku vydalo. Bankovka má dále hologram, který pod určitým úhlem světla vytváří barevný obrazec zeměkoule.

„Z marketingového hlediska je nyní ta nejhorší možná doba pro vznik takového předmětu. Obchody i kulturní instituce jsou zavřené, lidé mají jiné starosti a černé myšlenky,“ uvědomuje si Herzán. „Přesto tato bankovka vznikla právě v této době, protože kouzlo je právě v tom, že i v beznadějně a bezduché době pandemie se zde zrodilo něco pěkného, netradičního, co přivede na jiné myšlenky,“ dodává Martin Herzán.

Mělo by se jednat o první bankovku na světě, na které se objevuje i císař František Josef I. a jeho synovec a poslední český král Karel I., kterého papež v roce 2004 prohlásil za blahoslaveného.

Císař František Josef I. Svatý Hostýn osobně navštívil v roce 1897. Mimo jiné zde také položil základní kámen dnešní kaple Svatého Kříže s rozhlednou. „V roce 1908 na Svatém Hostýně postavili svému císaři i pomník k výročí 60 let panování,“ řekl Herzán.

Zdroj:

kromerizsky.denik.cz

Krátce z krajů, měst a regionů:

* Nové vedení Olomouckého kraje odmítlo na začátku svého mandátu po volbách v roce 2020 další pokračování plánování kanálu Dunaj-Odra-Labe, nesouhlasí rovněž s výstavbou nové přehrady Skalička (na Hranicku) v rámci aktualizace Politiky územního rozvoje ČR a nepodalo odvolání proti soudnímu zrušení záboru kvalitní zemědělské půdy v Hněvotíně. Zastavení 40 hektarů hanácké černozemě prosazovalo předešlé vedení hejtmanství.

* Město Přerov může mít po architektonické soutěži novou podobu bývalé budovy EMOSu pro úředníky magistrátu na centrálním Masarykově náměstí. Zde plánuje vytvořit také podnikatelské inovační centrum v Blažkově domě.

* Spor mezi investorem ŘSD a organizací Děti Země o dokončení stavby dálnice D1 mezi Přerovem a Říkovici si jako ping pong přehazují úřady a soudy. Hrozí, že investor ztratí povolení a stavba dálnice se prodlouží o další roky.

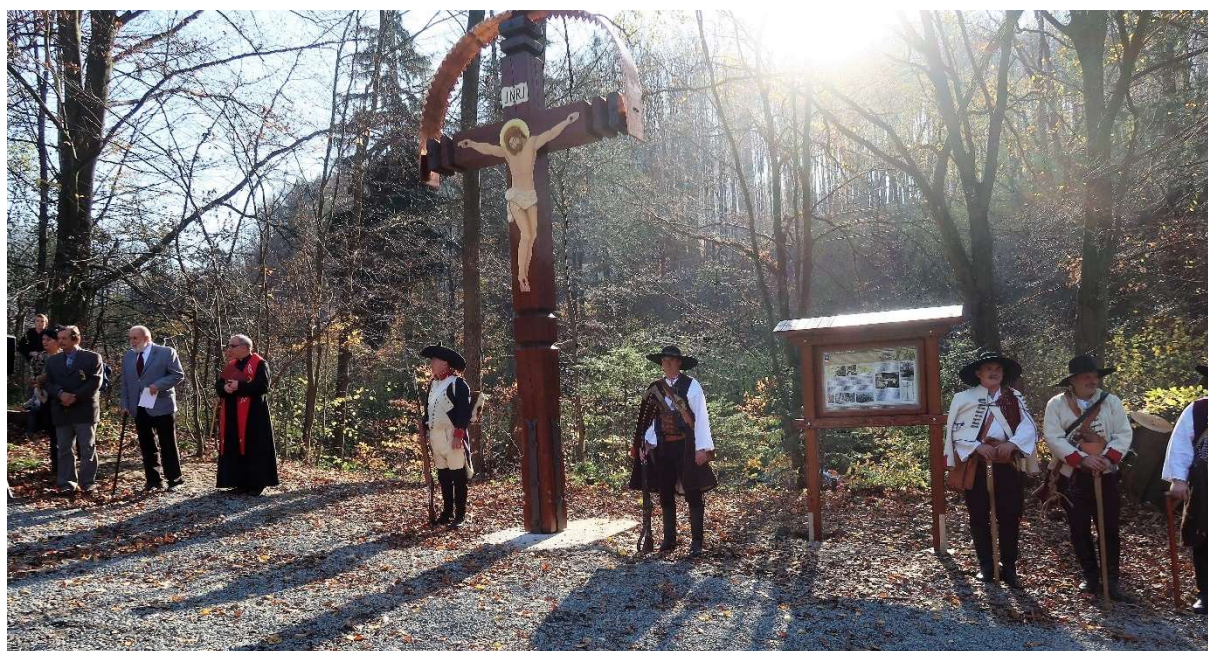
* Městské informační centrum Holešov je nově certifikovaným zařízením „Cyklisté vítání“, kde je možné mj. také dobíjení elektrokol.

* Lázně Teplice nad Bečvou se rozhodly v LD Janáček dobrovolně zajistit bezplatné testování obyvatel na onemocnění COVID-19. Koronakrize trvá víc než rok.

* Viník otravy ryb v řece Bečvě mezi Valašským Meziříčím (u chemičky Deza) a Přerovem nebyl znám ani po 6 měsících!

Obnova památného kříže na Chvalčově

Obec Chvalčov leží pod nejnavštěvovanějším poutním místem na Moravě, Svatým Hostýnem. V roce 2019 oslavila 650 let svého trvání. K této příležitosti nechala opravit památky na svém území. Místní patriotka Eva Bubílková přišla ještě s jedním návrhem, a to obnovit starodávný kříž, který stával v lese nad obcí v místě zvaném „Na Hrobech,“ také se používá označení u „Německého lomu.“

Slavnostní svěcení památného kříže ve Chvalčově. Reprezentace: zleva zástupce „Komitétu 1866“ Jiří Jemelka, starosta obce Chvalčov Antonín Stodůlka, kněz P. Jan Hrudík, čestná stráž - napoleonský voják a valašští portáši, 24. 10. 2019

Foto: Milan Pospíšilík

Podle pověsti o vpádu Tatarů na Moravu a jejich porážce pod Hostýnem v roce 1241 zde místní obyvatelé vykopali jámy, aby pohřbili pohany. Od té doby se tomuto místu říká „Na Hrobech.“ Existence kříže na tomto místě je poprvé doložena na vojenské mapě z roku 1763, kde je zakreslen. Jednalo se o dobu panování Marie Terezie. V pozdějších dobách zde byly pohřbeny oběti moru, tyfu a vojáci zemřelí na následky zranění a nemoci z nedalekých vojenských lazaretů po bitvě u Slavkova v roce 1805. Dále lidé, kteří zemřeli při cholerych epidemiích, především té, která řádila v roce 1866 během prusko-rakouské války. Dle nepotvrzené zprávy byl provizorní pruský lazaret také v těchto místech. Nedalekému lomu se od té doby říkalo „V Německém“. Kříž zde stál ještě v padesátých letech dvacátého století a je zachycen na dobových fotografiích.

Zastupitelstvo obce Chvalčov obnovu kříže realizovalo v rámci plnění obecního záměru péče o kulturní dědictví. Kříž je vyroben z dubového trámu z obecního lesa o průřezu 30 x 30 cm, je vysoký 5,5 m a široký 2,2 m. Trámy byly opracovány ručně a třikrát napuštěny speciálním olejovým nátěrem v ořechovém odstínu. Opatřen byl obloukovou měděnou stříškou připevněnou vruty s kovanou čtyřhrannou hlavou. Tělo Krista bylo namalováno na 3 mm silném ocelovém plechu. Kříž pak byl osazen do ocelového koše v betonovém základu, přičemž ozdobné kované pásy budou také bránit rozpraskání dřeva. Kříž směřuje k prostranství pod „Německým lomem.“

Autorem nové podoby kříže se stal známý chvalčovský malíř a výtvarník Karel Bubílek, který se inspiroval podobou Jurkovičových křížů na Svatém Hostýně. Kříž zhotovil dřevohostický tesař Robert Tuček, který zajistil i vyrobení kovářských prvků. Postavu Ježíše Krista na ocelovém plechu vytvořil olomoucký malíř František Gračka. Informační tabuli s použitím textů Evy Bubílkové, Františka Sklenáře, Jiřího Jemelky a Lenky Kratochvílové navrhla a zajistila Kamila Kulhavá. Textové a gramatické úpravy provedla Ilona Musichina a stojan k tabuli dodal Jiří Kovařík.

Slavnostní
svěcení
obnoveného
kříže se
uskutečnilo
v sobotu
24. října
2019
ve 14
hodin,
při krásném
slunečném
počasí
v důstojné
atmosféře
za účasti
řady
místních
i přespolních návštěvníků.

Vojáci v historických uniformách, valašští portáši a další účastníci slavnostního svěcení kříže ve Chvalčově „Na Hrobech“, 24.10.2019

Ozdobu celému aktu dodala přítomnost příznivců vojenské historie v uniformách a to pěti vojáků rakouské řadové pěchoty s dámou v dobovém kostýmu, jednoho rakousko-uherského vojáka z „Velké války,“ dvou rakouských polních myslivců 1866, tří napoleonských vojáků, pěti valašských portášů a krojovaných členek folklorního souboru Rusava. Čestnou stráž u kříže drželi valašský portáš a napoleonský voják.

V úvodu slavnosti zazněla znělka obce Chvalčov. Poté starosta obce Antonín Stodůlka přivítal přítomné a představil osoby, které se zasloužily o obnovu kříže. Seznámil s historií místa, péčí obce o kulturní dědictví, o vztahu obce k vlastní historii a úctě k odkazu předků.

Dále vystoupil představitel Komitétu pro udržování památek z války roku 1866 Jiří Jemelka s výkladem, jak obnova této památky zapadá do dějinného kontextu. Poté farář P. Jan Hrudík z Bystřice pod Hostýnem přednesl modlitbu a provedl akt požehnání kříže. Následovalo položení květinových kytic ke kříži. Kytici obce Chvalčova s trikolórou nesl napoleonský voják doprovázený starostou Antonínem Stodůlkou a místostarostou Janem Chlápkem, kytici s nápisem „Komitét 1866“ na černožlaté stuze nesl voják z „Velké války“ doprovázený Jiřím Jemelkou a důstojníkem polních myslivců Janem Junou. Slavnost byla zakončena vypálením čestné salvy z historických zbraní.

Krásný obnovený kříž se velmi vyjímá v tomto prostoru obklopeném horami a lesy a dodává tomuto pietnímu místu důstojnou kulturní a duchovní atmosféru.

Milan Pospíšilík

Prameny: archiv obce Chvalčov a archiv Jiřího Jemelky

Muzeum obce Jezernice aneb „Co všechno odvál čas“

Obec Jezernice se rozkládá v malebném údolí Moravské brány severovýchodně od města Lipníka nad Bečvou. Moravská brána je 75 km dlouhá sníženina, která se táhne od severozápadu k jihozápadu. Na severu tvoří přirozenou hranici Oderské vrchy a z jižní strany ji lemují Hostýnské vrchy s horou Maleník.

Tímto údolím protéká řeka Bečva, jejíž úval vytvořil od Baltu až k Dunaji přirozenou cestu zvanou „Jantarová stezka“. Ta byla využívána od nejstarších věků v historických proměnách až po současnost. Výhodná strategická poloha vedla v její nejužší části k výstavbě významných hradů. Na jihu, nad vesnicí Týn nad Bečvou, je to hrad Helfštýn, na severní straně hrad Drahotuch.

V údolí mezi těmito hrady byla založena Jezernice. Středem obce protéká Jezernický potok, podél kterého vede po obou stranách silnice. Vytváří tak širokou ulici asi 2 km dlouhou. Uprostřed návsi stojí kostel Sv. Martina, postavený ve 14. století.

Obecní škola byla postavena roku 1853 na místě původní zchátralé školy. Výhodná geografická poloha Moravské brány byla využita při stavbě jedné z prvních železnic ve střední Evropě (Ferdinandova dráha). Údolí bylo pod tratí překlenuto čtyřiceti dvěma viadukty. Vesnice vznikala současně s vytvářením drahotušského dominia ve 2. pol. 13. století a patří k nejstarším sídlištím regionu. První písemná zmínka o Jezernici pochází z roku 1353.

V současnosti se vzhled vesnice stále mění. Původní selská stavení nahrazují výstavné rodinné domy. Historie nám uniká do nenávratna. Vyzvali jsme proto občany a pokusili se shromáždit historické předměty po našich předcích, aby nebyly navždy ztraceny. Ze získaných předmětů jsme vytvořili expozici s názvem „Co všechno odvál čas“. Dokumentuje život obce hlavně v první polovině 20. století.

Vstupte, prosím, dále

U vchodu vás přivítají děvčata v krojích, které zhotovila pro své čtyři dcery Františka Hejtmanová. Jako vdova sama vychovala čtyři dcery a musela si umět poradit. Na kroje použila materiál, který dokázala levně nakoupit. Ušila je na způsob záhorských krojů ve 40. letech 20. století.

Dále se ocitnete v kuchyni, která byla nejdůležitější místností v domě. Je zde kredenc na uchování potravin a nádobí, stůl se starou petrolejovou lampou, lavička, která stávala pod oknem. Kdo na ní asi sedával? Hrncečky a talířky jsou zavěšené na polici.

Nedílnou součástí kuchyně byla kachlová kamna, na kterých se vařilo, sušilo ovoce, pekly se buchty a za kterými rády lehávaly děti. Zde se jedlo, besedovalo, drhlo se peří, četlo, žehlilo prádlo nebo se koupalo ve starých neckách. Děvčata si pečlivě připravovala svoji výbavu. Nejstarší výšivky, které vystavujeme, jsou prokazatelně z let 1910-1920.

A co naše babičky a prababičky vařily? Zasmažené polévky zeleninové, bramborové, pokyseláky, chamulu (omáčku z hrušek a jablek), šimlenu (ta byla z mléka a povidel) a k tomu vařené brambory. Výborná byla pražená krupice, krupice s vejci, drobky

Rok 2014 - slavnostní otevření

v mlíku, amolety, tlučinky, bída, kynuté koláče a hlavně bramobory a zelí. Maso bylo u staříků jen jednou týdně v neděli. Jistě záleželo na poměrech rodiny, zda se jednalo o chudého chalupníka nebo bohatého sedláka.

Naše prohlídka pokračuje světnicí. Tam se chodilo jen málokdy. Stávaly zde skříně, postele, na kterých spávalo pod velkou peřinou naplněnou husím peřím i více dětí najednou. Často se vytápěla jen otevřenými dveřmi z kuchyně, kde bylo nejtepleji. Pokud byla kuchyň dost velká, bývaly postele i tam. Do světnice patřil také stůl, u kterého se sedávalo jen při slavnostních příležitostech. Nejlepší kousky porcelánu a skla byly vystaveny v příborníku. V šuplíku měla hospodyně ukryté své poklady - háčkované

Rok 2015 - 1. a 2. světová válka

rukavičky, brože, perličky, řetízky a jiné drobné šperky, které si brala jen výjimečně při slavnostních příležitostech. Nejkrásnějším kouskem nábytku byl kosn (větší komoda), do kterého se pečlivě ukládalo nažehlené prádlo, na něm stály sošky svatých patronů, kteří měli rodině zajistit pomoc a Boží požehnání.

Řemeslníci

Důležitou součástí každé vsi byli řemeslníci, kteří často své zkušenosti a um předávali dále svým potomkům. Již od 14. století se řemeslníci sdružovali v cechy. Ty měly královská privilegia a cechovní řády. V čele stál volený cechmistr, který pečoval o důležité

listiny a cechovní relikvie. Každý cech měl svůj vlastní erb, vyrytý do pečetidla, vyšitý nebo vymalovaný na cechovní korouhvi a pohřebním štítu. Cechy měly své ochránce v některém ze světců. V roce 1859 byl vydán živnostenský řád a od poloviny 19. století cechy postupně zanikaly. Místo nich vznikla okresní společenstva jednotlivých řemesel.

Obyvatelé obce byli českého původu a živil se převážně zemědělstvím. V obci byly tři mlýny, tři hostince, tři obchody s lihovinami, pracovali zde čtyři krejčí, dva kováři, dva stolaři, tři ševci, pekař, hodinář, sedlák a zámečník. Kromě mlýnů byla v obci také mlékárna a výroba cementového zboží.

Mlynáři

Nejstarší mlýn byl na č. p. 2. V roce 1872 se tam usadil, po sňatku s Marianou Onderkovou z Podhoří, Fridolin Lassner. Přišel z Haukovic u Uničova a mluvil pouze německy. Měli devět dětí a mlynářské řemeslo vykonával až do smrti v roce 1898. Nejmladší syn zahynul v první světové válce. Nejstarší syn Antonín se vyučil mlynářskému řemeslu a po sňatku s Annou Nepomucenou Bubeníkovou z Dolního Újezda zůstal na mlýně. Měli spolu deset dětí, pět z nich zemřelo. V první

světové válce utrpěl těžké zranění kolena, což zapříčinilo jeho 70% invaliditu, byl tak neschopný vykonávat mlynářskou práci. Po odchodu do války měla na starost vedení mlýna manželka. Nejstarší syn Evžen se musel od deseti let učit mlynářskému řemeslu, stal se tovaryšem a mlynářem. V roce 1931 se oženil s Miladou Kellnerovou, měli spolu dvě děti, jedno zemřelo. Za jeho období byl celý

Rok 2016 - Vůně kadidla

mlýn renovován,
zvýšila se mlecí
kapacita.

V padesátých letech
vzaly

Severomoravské
mlýny Olomouc mlýn
do své správy a pan
Lassner byl pouze
jeho vedoucí. V roce
1959 byl manželům
Lassnerovým
majetek vyvlastněn.
V současné době je
bývalá část mlýna
přestavěna
k bydlení.

Druhý
nejstarší mlýn byl na
č. p. 27. V roce 1830
se uvádí, že zde byl
mlynářem Ignác
Vaisnar, později
vdova Kratochvílová.
Počátkem 20. století
provozoval
mlynářskou živnost
Bedřich Gogela,
narozený roku 1890
a v řemesle
pokračovat i jeho syn
Jaroslav. Byl to
poslední mlynář na
tomto mlýně.

Nejmladší
mlýn byl na č. p. 17.

Prvním mlynářem se stal Antonín Kašpařík (1704-1776). Postupně se zde vystřídaly
čtyři generace jeho potomků. Posledním mlynářem byl Augustin Pokluda, který se
v roce 1921 oženil s Celestinou Kašpaříkovou.

Kolář, tesař, stolaři

Konstantin Chytil, narozený roku 1887, se vyučil kolářem. V Jezernici se oženil
s Anežkou Machovou z č. p. 47. Narodil se jim syn Jan, který se vyučil rovněž kolářem
a společně s otcem pracovali v dílně. Se svou manželkou Marií, rozenou Suchánkovou,
vychovali čtyři děti. Pro nedostatek práce začal pracovat u firmy v Hranicích, kde se
navíc vyučil tesařskému řemeslu. Byl velmi schopný a oblíbený. Po zaměstnání
pracoval doma podle potřeby ve své dobře vybavené dílně po dlouhá léta až do své
nemoci.

Antonín Suchánek, narozený roku 1897, se vyučil stolařem. Nejprve pracoval
v dílně pana Kunovského na č. p. 69. Oženil se a se svou rodinou bydlel v domě

Rok 2017 - Historie četnictva na Lipensku

Rok 2018 - 100 let republiky

č. p. 119. S manželkou měl čtyři dcery. Postupně si vybudoval na zahradě stolařskou dílnu a v roce 1932 zde začal provozovat řemeslo. Stolařem se u něj vyučil Antonín Koláček, který si vzal za manželku jeho nejstarší dceru Marii. Společně pracovali až do doby, kdy Antonín Koláček těžce onemocněl a v roce 1961 zemřel. V pozdějších letech dílnu zdědil a stolařské řemeslo oživil vnuk Antonína Suchánka, Ladislav Haša, který pokračuje v rodinné tradici.

Stolař František Balhar se vyučil u mistra Kunovského v Jezernici. V roce 1930 se oženil s Žofií Mořkovskou a měli spolu jednu dceru. Ve svém domě č. p. 149 si zařídil menší stolařskou dílnu, ve které vyráběl okna, dveře, nábytek a různé jiné výrobky. Podílel se na postavení chaty u rybníka v „Chrástí“. Byl zaměstnán ve firmě TOS a později ve firmě SOLO v Lipníku nad Bečvou. Řemeslu se věnoval doma po zaměstnání v letech 1920-1965.

Ševci

František Hejtman č. p. 71 provozoval ševcovskou praxi asi od roku 1895 až do velmi vysokého věku. Oba své syny Karla a Vladimíra naučil rovněž svému řemeslu. Pro tři řemeslníky však nebylo dost práce, aby se všichni uživil. Synové chodili do zaměstnání a po práci otci vypomáhali v dílně. Syn Vladimír, který zůstal v rodném domě, se oženil s Františkou Janáskovou z Loučky. Zemřel ve věku 42 let a zanechal po sobě vdovu se čtyřmi dcerami.

Karel Libosvár se narodil v Kunovicích. V letech 1934-1937 se vyučil ševcem. Oženil se s Věrou Brázdovou a přestěhoval se do Jezernice, kde vychovali tři děti. Nejprve bydlel s rodinou ve výměně

Rok 2015 - Vánoční výstava

Rok 2017 - Velikonoční výstava

domu u Brázdů č. p. 11. V roce 1958 si postavil v sousedství nový dům č. p. 96, ve kterém si zřídil v malé kůlně ševcovskou dílnu. Léta pracoval na dráze, takže ševcoval při zaměstnání. Zemřel ve věku 50 let a po něm již nikdo z rodiny ševcovské řemeslo nepřevzal.

Řezník

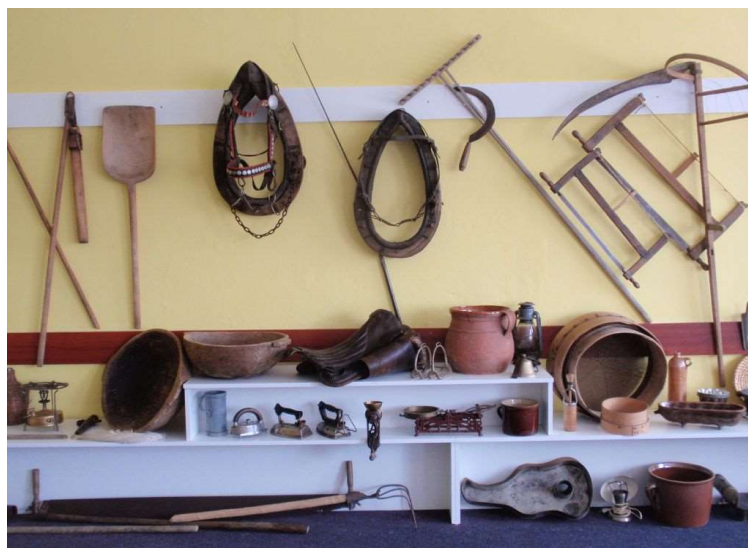
Miroslav Vilímec se narodil v Malhoticích a řezníkem se vyučil u Eduarda Koryčánka. V Jezernici se oženil s Jarmilou Jemelkovou, s níž vychoval dva syny. Nejdříve bydleli v domě č. p. 38, později si postavili dům nový. Svě řemeslo vykonával od roku 1994 až do roku 2000. Byl zaměstnán na jatkách v Přerově a několik let vedl prodejnu masa v Jezernici. Svou zručnost a dovednost často uplatňoval při zabíjačkách v obci a okolí. Byl velmi žádaným řemeslníkem, jeho klobásy a jitrnice jsou nezapomenutelné.

Legionáři

Prohlídka pokračuje u legionáře Františka Navrátila č. p. 58, jednoho z 23 legionářů z Jezernice. Kromě předmětů z jeho pozůstalosti zde můžete vidět legionářskou čepici, bajonet, válečný kříž, ruské bankovky, zásobník na náboje, pitítko a dalekohled, zapůjčené z Obce legionářské Lipník nad Bečvou.

Zemědělství

Téměř všichni obyvatelé v obci se zabývali zemědělskou výrobou, včetně živnostníků. Zemědělství je na výstavě zastoupeno pouze symbolicky drobným hospodářským nářadím. K sečení se počátkem 19. století používala kosa, srp a hrablice na obilí. První žací stroje se objevily až ve druhé polovině 19. století. Půda se kypřila motykou, dřevěným rádlem, ruchadlem a později pluhem. Obilí se mlátilo nejprve cepy, koncem století mlátičkou. K čištění obilí se používal fukar. Tehdy byl samostatným strojem než se stal součástí vnitřního zařízení mlátičky.

Od osmdesátých let se ve větší míře začaly používat secí stroje, hrabačky a mlátičky. Až do padesátých let 20. století byly jako tažná zvířata využívány krávy, koně a volci, později je nahradily traktory. Zemědělské nářadí doplňují předměty z hospodářství. Dlabané dřevěné mísy sloužily k zadělávání chleba, používaly se k zabíjačkám a měly ještě další využití v domácnosti.

V tomto krátkém průvodci jsme vzpomněli pouze ty řemeslníky, jejichž rodiny nám pro expozici zapůjčily předměty z jejich dílen a poskytly nám informace o jejich životě. Všem děkujeme!

Pokud budete chtít opět nasát neopakovatelnou atmosféru starých časů a mnozí možná zavzpomínat na to, co všechno odvál čas, rádi vás v našem muzeu přivítáme. Od založení muzea v roce 2014 kromě stálé expozice Jezerníctví realizovali také mnoho specializovaných výstav (ukázky jsou na fotografiích).

Antonín Jemelka, Jezernice

Miloš Vignati (1897-1966)

Někdy se přihodí zajímavá věc, že při své činnosti narazíte na něco velmi zajímavého, co se té věci ani nedotýká. Abych upřesnila. Při pořádání výstavy o kronikách Písete? Píšeme! v Muzeu Záhorky ve Veselíčku se v regionálním tisku objevil článek, na který zareagoval potomek přerovského skladatele JUDr. Miloše Vignatiho, že v pozůstalosti po svém otci našel Záhorské písně. Jedná se o písně o Veselíčku, Tupci, i dalších obcích. V padesátých letech minulého století pan Vignati lidové písně zpracoval do své sbírky opus 35. Tyto skladby byly dokonce nahrány v Českém rozhlasu v Ostravě a dochovaly se i zvukové záznamy. Tak po mnoha letech máme možnost poslechnout si jinou verzi Veselíčka na kopečku a záhorských písní.

Hudební skladatel **Miloš Vignati** se narodil 28. 4. 1897. Hudebně se začal vzdělávat od 6 let, housle a klavír, ostatní smyčcové nástroje, varhany i sólový zpěv v hudební škole Bedřicha Kozánka v Přerově.

Na gymnáziu v Přerově vystupoval pod vedením prof. Ferd. Vaňka ve sboru i orchestru jako pianista, absolvoval vyšší stupeň klavíru. Další studium klavíru absolvoval v Lublani a v Praze. Uplatnění našel jako koncertní pianista, doprovazeč a instruktor.

V letech 1918-1923 v Praze navštěvoval hudebně-vědecké semináře prof. Zdeňka Nejedlého na filosofické fakultě a studoval skladbu u hudeb. skladatele, národního umělce Josefa Bohuslava Foerster. V Praze se seznámil s básnickou a hudební avantgardou, sdruženou v Devětsilu V. Nezval, J. Wolkerem, K. Bieblem, která ovlivnila jeho další růst. Dále studoval kompozice u prof. Viléma Petrželky

na konservatoři v Brně. Zabýval se kořeny lidové hudby na Slovensku, Podkarpatsku, později na Valašsku, Lašsku, Záhorky a Hané.

Studoval zároveň i práva, od roku 1929 až do roku 1954 byl advokátem v Přerově. Byl předsedou divadelní rady Městského oblastního divadla v Přerově, jmenován Syndikátem českých skladatelů patronem pro hudební život v okrese Přerov, pověřen Zemskou osvětovou radou v Brně přípravou a sběrem materiálu z oboru hudební výchovy v okrese Přerov, členem Svazu československých skladatelů. Pracoval mimo jiné i jako inspektor hudebních škol a učil na hudební škole v Lipníku nad Bečvou, v Hranicích a také na Pedagogické škole v Přerově a na konzervatoři v Kroměříži. Složil celkem 66 opusů komorních a dětských skladeb. Zemřel v roce 1966. (*Ukázka písně v rukopise „Při muzice, při cimbálku“ M. Vignatiho.*)

František Janáček: Veselíčko pod horami

V době koronavirové máme více času na probírání se starými fotografiemi a dokumenty v rodinných kronikách. Obrací se na mě i ti, kteří objeví slova staré písně o Veselíčku.

Písní o naší vesnici je několik, ostatně **Veselíčko na kopečku** zní z obecního rozhlasu téměř denně. Skladba pochází z repertoáru Záhorské muziky, která ji nahrála podle záznamu Oldřišky Čockové pro potřeby Souboru LUT v 50. letech 20. století. Tato píseň má rovněž alternativní text, který vznikl nejspíš dříve a v němž

se zpívá o hraběnce. Další písní je **Veseličko naše dědina**, což je rovněž pozůstatek po kulturní činnosti Sokola a souboru. Dochovaly se i záznamy skladatele Miloše Vignatiho, v nichž najdeme úplně jinou verzi písně o Veseličku **Při muzice, při cimbálku**. A máme píseň také o Tupci - **V té tupecké seči**. Sbor seniorek Krákor zpívá s radostí **My, děvčata z Veselíčka**, ovšem na nápěv jiné lidové písničky.

Vraťme se ale k oslavné písni **Veseličko pod horami**, kterou složil kolem roku 1925 pan učitel František Janáček. Nacvičil ji pro školní besídku a píseň se natolik zalíbila, že se pak zpívala na všech významných akcích v obci. V repertoáru ji měl také pan učitel Antonín Frölich se sborem, byla zveřejněna i v Záhorské kronice. Píseň má obrozenecký charakter, první část je téměř valčíková, refrén spíše pochodový. Zachovala se vlastně díky 2. světové válce. Zákopníci, odvedenci na nucené práce a odsouzení z koncentračních táborů, kteří se ji v dětství naučili ve škole, si zpěvem písně rodnou vesnici připomínali. Svým potomkům ji pak předávali jako relikvii. Notový zápis, který uchoval pan Vít Skopal, přepsal hudebník Zdenek Merta. Můžete si tedy oslavnou píseň

o Veseličku zazpívat. Ovšem jen v rodinném kruhu. Nezapomeňte, že kvůli restrikcím je v naší zemi zpěv zakázán!

Stanislava Čočková, Muzeum Záhoří Veselíčko

Hudební záznam byl pořízen jen s pomocí mobilního telefonu. Píseň nazpívala Esther Mertová, kterou na klavír doprovodil Zdenek Merta.

www.obec-veselicko.cz/drobnosti-z-historie-pisne

Veseličko pod horami

1/ Jak ráda mysl moje zalétá k tobě,
vesničko rodná, zdaleka,
když cizota mne obklopuje kol,
zapěju si, bych utěšil svůj bol.

Refrén (2x po každé sloce):
Veseličko pod horami
jako perla skvíš se v dál,
nejkrásnější v celém kraji,
kdož by tě nemiloval.

2/ Na kopečku kaplička v zeleni,
bělí se tiše, do kraje zírá,
jak strážný anděl bdí nad chýšemi,
když vidím ji, ret chvěje se, zpívá.

3/ Uprostřed zahrad, zelených hájů,
čnící k nebi vysoko chaloupek mat',
zámek bílý, svědek dávných tajů,
do zří tu krásu, musí zaplesat.

4/ Když na mě těžkých chmur doléhá tíž,
tu vzpomenu si na tě, vísko má,
že za mnou z dále teskně, mile zříš,
srdéčko zabuší a zaplesá

5. Až zmírati budu v cizině, na tě,
vesničko vzpomenu jedině,
než smrt mne sevře ve svém objetí,
tou písní k tobě duše zaletí.

Při muzice, při cimbálku

Všem děvčatům z Veselíčka
rozkvétají zdravím líčka
a mládenčům ještě víc,
když jim láskou hoří líc.

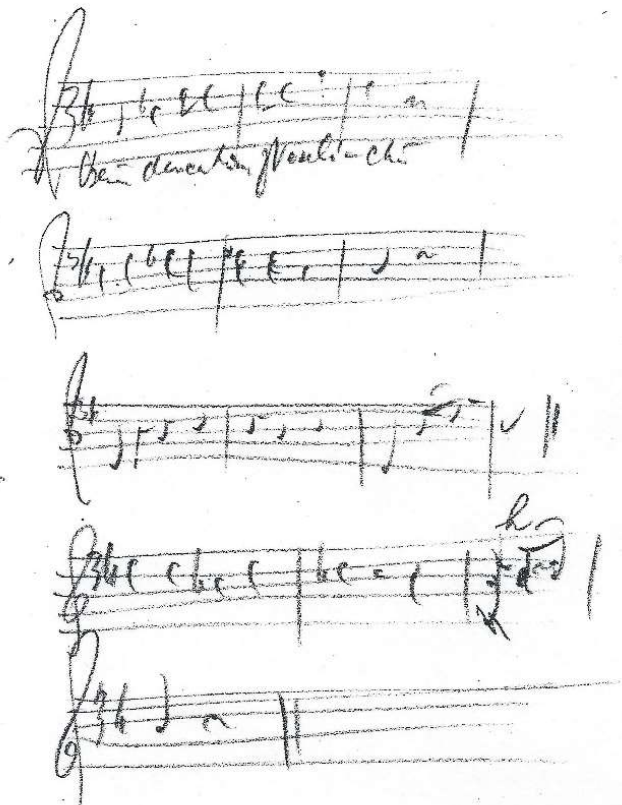
Při muzice, při cimbálku
rostočí vždy Honzík Anka,
celý sál jim notuje,
když při tanci cifruje.

Uhlápec tančí, dívka zpívá,
do očí se hochu dívá,
radostně s ním tancuje,
vždyť ví, že ji miluje.

Ještě jednou do kolečka,
vroucně prosí galánečka,
ještě jednou do kola,
sotva kdo ji odolá.

Cimbál klínká, cimbál zvučí,
děvče tisknu do náručí,
radostí bych objal svět,
vždyť mám dívku jako květ.

Všem děvčátkům ze Záhvoří
hvězdičky jen v očkách hoří
a mládenčům zvesela
každá žilka v těle hrá!

Veselíčko pod horami

Oldřiška Čočková (výročí: 1921-1991)

Jméno Oldřiška Čočková zřejmě není v obecném povědomí bystřických občanů až tak zažité. I proto se sluší u příležitosti jubileí - 100. výročí narození a 30. výročí úmrtí - tuto osobnost etnografky, sběratelky lidových písní a tanců i její vazby na Velkou Bystřici připomenout.

Oldřiška Čočková, se narodila v Radvanicích u Přerova 30. března 1921. Mládí prožila v Kopřivnici, kde byl její otec zkušebním automobilovým řidičem továrny Tatra. Při studiu na gymnáziu jezdila do baletních kurzů ostravského divadla, měla dokonce nastoupit do baletního souboru.

V důsledku německé okupace se ale musela rodina vrátit zpět na Přerovsko, do Veselíčka. V roce 1948 založila při Tělovýchovné jednotě Sokol taneční soubor, který se zpočátku věnoval společenskému tanci. Od roku 1952 se repertoár zaměřil na lidovou píseň, tanec a zvyky Lipenského Záhoří. Vedle souboru dospělých tanečníků po třech letech vznikl i dětský taneční soubor.

Pro tyto soubory bylo potřeba dohledat, zaznamenat a zapsat dochované písně, tance, zvyky. Čočková společně s učitelkou hudby a vedoucí lidové muziky Marií Mrvovou od poloviny padesátých let jezdily (na jízdních kolech!) po záhorských vesnicích, navštěvovaly pamětníky a písně, tance, zvyky, obyčeje i podobu záhorského kroje zapisosvaly.

Tance regionu Záhoří téměř nikdo v republice neznal, proto na soutěžích soubor z Veselíčka překvapoval nejen diváky, ale i odborné poroty. Vystupoval po celé naší vlasti a začal vyjíždět i do kapitalistické ciziny, což byla v té době věc nevídaná. V roce 1960 tak reprezentoval Československo na 6. mezinárodním folkloristickém festivalu ve francouzském Rhodes, vystupoval v Monaku i západním Německu. V roce 1955 soubor Veselíčko získal od prezidenta Zápotockého vyznamenání Za vynikající práci. Paradoxně, ale na tu dobu „logicky“, vedly všechny a zejména ty zahraniční, úspěchy souboru k jeho vynucenému administrativnímu zániku v r. 1964.

V roce 1985 začala paní Čočková na popud brněnské etnografky prof. Zdeňky Jelínkové dojíždět do Velké Bystřice, aby zde se souborem Haná, ve spolupráci s choreografem Jiřím Čadou, obnovila tance ze Záhoří. I zde se Záhorské tance staly mezi tanečníky velice oblíbenými a díky Oldřišce Čočkové se natrvalo zařadily do kmenového repertoáru souboru Haná. V Bystřici stála jako blízká spolupracovnice Heleny Lisické i u zrodu festivalu Lidový rok.

Oldřiška Čočková zemřela v Lipníku nad Bečvou 18. května 1991, aniž se dočkala souborného vydání tanců a písní, kterým věnovala více než třicet let usilovné sběratelské činnosti v terénu Záhoří. Publikaci „Záhorské tance“ Oldřišky Čočkové a Marie Mrvové vydalo Muzeum Komenského v Přerově až v roce 2004.

Petr Nakládal

s použitím záznamů Heleny Lisické a webu TIC LnB, vyšlo v Bystřických novinách

Město Velká Bystřice

**Bystřické
noviny**
Kultura | Informace z radnice

Jarní tradice? Nechodili K+M+B, nebyl masopust, májkování ani velikonoční klapotání a tatarování

Doba covidová se svými restrikcemi zasahuje do života ve vesnici asi hlouběji, než si myslíme. Mizí tradice a oslavy, které byly dříve součástí života na Veselíčku. V lednu 2021 Tři králové nepřáli štěstí a zdraví u stavení, chybí nové nápisy K +M+B na dveřích, což neznamená pro nás důchodce klíče, mobil, brýle, ale poselství z dávných křesťanských časů. Nevyhrává muzika a netančíme s medvědem o masopustu. Babičky se nemohou potkávat v klubovně, aby vyráběly stovky tradičních májků. Holčičky nezaspívají „Když Pan Ježíš...“ Počty nakažených neklesají, v nemocnicích leží mnoho pacientů, asi tedy ani Velikonoce nebudou časem klapotání a tatarování. Loni jsme si mysleli, že do léta bude konec. Zatím ale marně vyhlížíme, kdy se otevrou obchody, budeme moci navštívit své známé a nebudeme se bez konspiračních myšlenek bát překročit hranice okresu, když už vlastně nevíme, co okres znamená, byl dávno zrušen. Lidové tradice v myšlenkách možná zůstanou, ale fakticky nebude na co navázat, protože už několikrát nebyly. Přesto vám ve fotografiích chceme tyhle svátky připomenout. Přejeme všem hodně zdraví, děkujeme zdravotníkům, z nichž mnozí bydlí na Veselíčku, a snad už bude příští rok po epidemii a děti nám přinesou jaro do vsi.

Muzeum Záhoří

Novinky Velikonoc: v Uhřínově mají Kraslicovník

Foto: Hana Lajčíková